

Desenes de persones es manifesten a la Vall Fosca en suport als veïns acusats d'impagament per Endesa

També reclamen la reversió i municipalització de tres centrals hidroelèctriques del municipi

Imatge de la manifestació a la Vall Fosca | Josep Montané

Desenes de persones s'han manifestat aquest diumenge a la Vall Fosca (Pallars Jussà) en suport als quatre veïns acusats d'impagament per Endesa que estan citats a judici el dia 25 d'aquest mes. Els denunciats -que hauran de comparèixer al jutjat civil de Tremp- s'han negat des del 2009 a pagar factures que consideraven errònies argumentant una mala aplicació de l'IVA. El litigi pels rebuts de la llum fa vuit anys que dura.

Els veïns es queixen que l'elèctrica els factura l'IVA sense respectar el preu bonificat de la llum que tenen a la zona en contraprestació per la construcció de les centrals. La companyia reclama 1,5 milions als veïns i a l'Ajuntament de la Torre de Capdella i a finals de l'any passat la companyia va amenaçar de tallar-los el subministrament. A més, a la marxa s'ha reclamat la reversió de les concessions de tres de les cinc centrals que hi ha a la Vall Fosca argumentant que ja s'han superat els 75 anys que estableix la normativa perquè aquestes instal·lacions tornin a ser municipals.

Els manifestants -un centenar segons els organitzadors- s'han concentrat a les portes de la central de Capdella i han fet un recorregut d'un quilòmetre fins tornar al punt de partida, on han llegit un manifest. La protesta l'han convocada veïns de la Vall Fosca amb el suport del grup municipal de la CUP. Han marxat darrere una pancarta on es podia llegir "La Vall Fosca en lluita contra Endesa. Defensem el conveni i els drets de la Vall. Volem les centrals".

La problemàtica arrenca amb un desacord amb la facturació. Veïns i ajuntament demanen que

s'apliqui l'IVA al preu bonificat de la llum que estableix el conveni del 1927 derivat de la cessió de terrenys comunals per construir la central de Capdella, de només 0,0021 euros per kilowatt hora (kWh). En canvi, Endesa fixa un IVA del 21% sobre la Tarifa d'Últim Recurs emparant-se en una sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) que considera que li dona la raó.

A finals del 2016, després de la temptativa de tallar la llum a veïns del poble d'Espui per impagaments des del 2009, el municipi i la companyia van acordar pagar els rebuts fins al 2014 i negociar els posteriors. Alguns veïns van decidir ingressar l'import que ells creien correcte fent una autoliquidació. Tot i això, la causa civil ha continuat per a quatre dels afectats. Segons un d'ells, Josep Montané, tres dels veïns denunciats han intentat arribar a un acord per evitar el judici però la companyia no ha respost.

Montané assegura que aquest diumenge s'han mobilitzat per mostrar la seva "impotència" davant del que consideren un "abús" d'Endesa. La prova del descontent, assegura, és que "la pancarta l'hem portat mitja dotzena d'exemplets de la firma jubilats que ara hem cridat consignes perquè Endesa marxi de la Vall". D'altra banda, Montané ha afirmat que està disposat a recórrer les instàncies judicials que faci falta perquè es faci justícia i ha posat en dubte que un tribunal civil pugui dirimir una qüestió tributària com la que s'està discutint. En tot cas, considera que la companyia "té por que si la sentència és favorable a la Vall Fosca el resultat es traslladi als altres municipis de l'espai espanyol on estan aplicant l'IVA malament".

L'Ajuntament governat pel PSC no s'ha sumat a la manifestació perquè no comparteix la reivindicació de municipalitzar les centrals. L'alcalde, Josep Maria Dalmau, assegura que les concessions encara no han vençut (la primera no ho farà, segons ell, fins el 2028) i considera "incoherent i il·lògic" plantejar que el consistori es faci càrrec de les instal·lacions, assumint-ne el personal i el manteniment. Per l'alcalde és "fer volar coloms". En canvi, Dalmau insisteix que l'equip de govern dona ple suport als encausats i recorda que és l'ajuntament qui paga els advocats del litigi civil que els enfronta amb Endesa.

Per la seva banda, el regidor de la CUP Josep Plasència ha explicat que demanen la municipalització de tres centrals, les dues de Capdella i la de Molinos, ja que, al seu entendre, la concessió va començar el 1911 i, per tant, ja hauria vençut el termini per tornar a mans de l'administració local.